

Toelichtende tekst bij Reglement Integriteitscommissie Rijk

Versie: oktober 2024

Algemeen

Werknemers moeten kunnen rekenen op een sociaal veilige werkomgeving en een goede, toegankelijke meldstructuur. Binnen de sector Rijk bestaat een stelsel aan meldvoorzieningen voor medewerkers op het gebied van sociale veiligheid en integriteit: vertrouwenspersonen, meldpunten en commissies. Een aantal van deze voorzieningen zijn rijksbreed, maar er bestaan ook departementale verschillen. De Integriteitscommissie Rijk (ook: Commissie) die met dit reglement wordt opgericht, wordt ingericht voor rijksmedewerkers die hun melding bij de bestaande voorzieningen niet kunnen, willen, durven of mogen melden.

Indien medewerkers zich kunnen melden bij de integriteitscommissie van het ministerie van Justitie en Veiligheid en/of bij de Commissie Sociale Veiligheid en Integriteit van het ministerie van Financiën, dan is de Integriteitscommissie Rijk niet bevoegd om de melding te behandelen. Dit geldt ook als uitgangspunt als de melding bij de organisatie van de melder of daartoe bevoegde organisatie in behandeling is of is geweest. Deze integriteitscommissie is geen hoger beroepsinstantie of 'second opinion'.

Dit document bevat een artikelsgewijze toelichting bij het Reglement van de Integriteitscommissie Rijk. Niet ieder artikel behoeft een nadere toelichting, waardoor niet ieder artikel in dit document wordt genoemd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder b

Hoogst leidinggevende: de functionaris die belast is met de ambtelijke leiding van de deelnemende organisatie, zoals de ambtelijke leiding van een ministerie of het bestuur van het rechtspraakonderdeel (of vergelijkbaar niveau), waar de melder werkzaam is, of voor het laatst is geweest, op het moment dat de melding wordt ingediend.

Toelichting

Onder de reikwijdte van de Commissie vallen diverse werkgevers met diverse hiërarchische structuren. De hoogst leidinggevende is niet bij elke werkgever hetzelfde. Zo is de hoogst leidinggevende bij een ministerie de secretaris-generaal en bij het kabinet van de koning is dat de directeur.

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder e

Integriteitsschending: de handeling als bedoeld in de belangrijke begrippen en functies van de Baseline intern persoonsgericht onderzoek (BIPO) en in de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR).

Toelichting

Onderstaande is de definitie zoals opgenomen in het BIPO. Mochten er tussen de tekst in het BIPO en de tekst in de toelichting verschillen bestaan, dan is de tekst in het BIPO leidend.

"Er is sprake van een integriteitsschending als een medewerker (incidenteel of structureel) niet handelt overeenkomstig de (daarvoor) geldende morele waarden en normen en de daarmee samenhangende regels. Ook gedrag buiten werktijd en buiten de plaats waar de functie normaal wordt uitgeoefend kan een integriteitsschending opleveren, zeker wanneer er een relatie is tussen gedrag en functie. De Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) geeft de ambtenaar een kader voor integer handelen. Het document geeft een overzicht van de belangrijkste Rijksbrede afspraken op het gebied van integriteit."

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder f

Misstand: zoals gedefinieerd in artikel 1 Wet bescherming klokkenluiders.

Toelichting

Onderstaande is de definitie zoals opgenomen in de Wet bescherming klokkenluiders. Mochten er tussen de tekst in de Wet bescherming klokkenluiders en de tekst in de toelichting verschillen bestaan, dan is de tekst in de Wet bescherming klokkenluiders leidend.

- “a. een schending of een gevaar voor schending van het Unierecht, of
- b. een handeling of nalatigheid waarbij het maatschappelijk belang in het geding is bij:
 - 1. een schending of een gevaar voor schending van een wettelijk voorschrift of van interne regels die een concrete verplichting inhouden en die op grond van een wettelijk voorschrift door een werkgever zijn vastgesteld, dan wel
 - 2. een gevaar voor de volksgezondheid, voor de veiligheid van personen, voor de aantasting van het milieu of voor het goed functioneren van de openbare dienst of een onderneming als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten.

Het maatschappelijk belang is in ieder geval in het geding indien de handeling of nalatigheid niet enkel persoonlijke belangen raakt en er sprake is van oftewel een patroon of structureel karakter dan wel de handeling of nalatigheid ernstig of omvangrijk is.”

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder g

Ongewenste omgangsvorm: zoals gedefinieerd in de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) m.b.t. pesten, (seksuele) intimidatie, agressie, geweld, discriminatie.

Toelichting

Onderstaande is de definitie zoals opgenomen in de GIR. Mochten er tussen de tekst in de GIR en de tekst in de toelichting verschillen bestaan, dan is de tekst in de GIR leidend.

“*Pesten*: herhaald ongewenst negatief gedrag, waartegen iemand zich niet (goed) kan verdedigen. Bijvoorbeeld: kleinerende/ vernederende opmerkingen, voortdurende kritiek, fysiek aanvallen of bedreigen, iemand isoleren/buitensluiten/negeren, over iemand roddelen/kwaadaardige geruchten, leugens of valse beschuldigingen verspreiden.

Seksuele intimidatie: elke vorm van seksuele toenadering, verzoeken om seksuele gunsten of ander seksueel getint gedrag dat degene tegen wie het is gericht als ongewenst ervaart. Bijvoorbeeld: seksueel getinte opmerkingen/grappen, het laten zien van seksueel getinte afbeeldingen, seksueel getinte blikken of gebaren, ongewenste aanrakingen.

Intimidatie: gehoorzaamheid afdwingen door iemand bang te maken of onder druk te zetten door psychisch of fysiek geweld of door te dreigen met negatieve gevolgen (bijvoorbeeld een slechte beoordeling of ontslag).

Agressie: gedrag wat iemand inzet om iets kapot te maken, een ander schade te berokkenen, of duidelijk te maken wat hij wel of niet wil, waarbij bij de ander gevoelens van angst, pijn, verdriet of boosheid worden opgeroepen. Hieronder vallen naast geweld ook bijvoorbeeld bedreigen, schelden en overheersen.

Geweld: het toebrengen van lichamelijk letsel, het vernietigen of kapotmaken van iets.

Discriminatie: onterecht verschil maken in de behandeling van mensen op grond van een bepaald kenmerk (discriminatiegrond). Discriminatie kan zich uiten in pestgedrag of (seksueel) intimiderend gedrag.

Wettelijke discriminerende gronden: leeftijd, seksuele gerichtheid, godsdienst, levensovertuiging, ras (huidskleur, afkomst, nationale of etnische achtergrond), geslacht, nationaliteit, handicap of chronische ziekte, politieke overtuiging, burgerlijke staat, soort arbeidscontract en arbeidsduur."

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder i

Melder: de medewerker, de (gewezen) sollicitant of vertrouwenspersoon, die bij de Commissie een melding maakt van een vermoeden van een integriteitsschending of van een misstand die heeft plaatsgevonden bij één van de werkgevers die onder de reikwijdte van de Commissie vallen.

Toelichting

De melder is een individuele medewerker die een melding bij de commissie indient.

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder k

Vertrouwenspersoon: een vertrouwelijk aanspreekpunt voor medewerkers binnen de organisatie waar de melder werkzaam is of die elders bij het Rijk als vertrouwenspersoon werkzaam is.

Toelichting

Een vertrouwenspersoon is een deskundige, opgeleide en door de werkgever daartoe aangewezen persoon die binnen of buiten de organisatie is belast met het bijstaan van hulpvragers die bij of namens de organisatie werkzaam zijn en een hulpvraag ervaren rond de thema's integriteit of ongewenste omgangsvormen. De vertrouwenspersoon heeft een supportfunctie, een voorlichtingsfunctie en een signaleringsfunctie, zoals genoemd in het [Kader uniforme basiseisen vertrouwenspersonen](#).

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder m

Professionele rechtsbijstandverlener: rechtsbijstandverlener waarbij het verlenen van rechtsbijstand een vast onderdeel vormt van een duurzame, op het vergaren van inkomen gerichte taakuitoefening.

Toelichting

Een professionele rechtsbijstandverlener verleent beroepsmatig rechtsbijstand. Dit kan bijvoorbeeld een advocaat of een jurist werkzaam bij een vakbond zijn.

Artikel 1 (Begripsbepalingen) onder p

Vertrouwelijke melding: een melding waarbij de identiteit van de melder alleen bekend is bij de Commissie -en indien aan de orde bij de vertrouwenspersoon of de professionele rechtsbijstandverlener- waarbij de identiteit van de melder niet bekend gemaakt wordt aan andere partijen in het proces.

Toelichting

Bij een vertrouwelijke melding is de identiteit van de melder bij de Commissie bekend, maar wordt die identiteit voor anderen gedurende de procedure afgeschermd.

Artikel 2 (Instelling en instellingsduur) lid 1

Het SOR is overeen gekomen dat er een Integriteitscommissie Rijk (hierna: de Commissie) komt. De Commissie is onafhankelijk en onpartijdig, is rechtstreeks toegankelijk, heeft een eigenstandige verantwoordelijkheid, is buiten de locaties en organisatie van de Rijksoverheid belegd en wordt niet door een ministerie aangestuurd of beïnvloed.

Toelichting

De Commissie is een onafhankelijke Commissie die rijksbreed opereert en niet verbonden is aan één bepaald ministerie. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is als werkgever verantwoordelijk voor de oprichting en instandhouding van de Commissie. Er is geen sprake van aansturing, wat wil zeggen dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geen invloed heeft op de inhoudelijke werkzaamheden van de Commissieleden.

Deze commissie dient tevens als onafhankelijk meldpunt/onafhankelijke functionarissen (als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder d, van de Wet bescherming klokkenluiders) bij wie medewerkers van de werkgever Rijk een vermoeden van een misstand kunnen melden.

Artikel 3 (Reikwijdte) lid 1

Onder de reikwijdte van de Commissie valt de werkgever in de zin van de CAO Rijk en haar medewerkers, bedoeld in artikel 1 onder h (met inachtneming van de termijn genoemd in artikel 5, negende lid).

Toelichting

Onderstaande is de definitie zoals opgenomen in de CAO Rijk. Mochten er tussen de tekst in de CAO Rijk en de tekst in de toelichting verschillen bestaan, dan is de tekst in de CAO Rijk leidend. Onder de definitie vallen ook de ministeries Justitie en Veiligheid en Financiën, ondanks dat zij een eigen integriteitscommissie kennen. Samenloop van deze commissies wordt in artikel 5 van het Reglement voorkomen (zie de toelichting daarbij).

“De Staat der Nederlanden is voor de toepassing van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek uw werkgever. De Staat kan zich echter laten vertegenwoordigen door verschillende personen. Waar in deze cao wordt gesproken over uw werkgever zijn dat de personen die de Staat voor de toepassing van deze cao kunnen vertegenwoordigen:

- de ministers, met uitzondering van de minister van Defensie
- de Tweede Kamer der Staten-Generaal
- de Eerste Kamer der Staten-Generaal
- de voorzitter van de Hoge Raad van Adel
- de directeur van het Kabinet van de Koning
- de kanselier der Nederlandse Orden
- de vice-president van de Raad van State
- het college van de Algemene Rekenkamer
- de Nationale ombudsman
- de voorzitter van de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en
- de voorzitter van de toetsingscommissie inzet bevoegdheden.

Dit geldt ook voor de Raad voor de rechtspraak en de besturen van de rechtbanken, de gerechtshoven, de Centrale Raad van Beroep en het College van Beroep voor het bedrijfsleven, waarbij geldt dat alleen de Raad voor de rechtspraak afspraken met de vakbonden kan maken die afwijken of aanvullen op deze cao voor zover de cao daarvoor de mogelijkheid geeft.”

Artikel 3 (Reikwijdte) lid 2

Onder de reikwijdte van de Commissie kunnen eveneens andere overheidsorganisaties en hun medewerkers vallen, indien zij met de Commissie afspraken hebben gemaakt om van de diensten van de Commissie gebruik te kunnen maken.

Toelichting

Zelfstandige bestuursorganen (zbo's) met eigen rechtspersoonlijkheid waarop de CAO Rijk van toepassing is, vallen niet onder de verplichte toepassing van dit besluit. Zbo's kunnen opteren mee te doen, indien zij daarover met de Commissie en met de opdrachtgever van deze Commissie

afspraken maken. Hetzelfde geldt voor andere overheidsorganisaties, waarbij gedacht kan worden aan het ministerie van Defensie.

Artikel 5 (Bevoegdheden Commissie) lid 1

De Commissie neemt in behandeling iedere melding die door haar wordt ontvangen en die betreft:

- a) Een melding van een vermoeden van een misstand in de zin van de Wet bescherming klokkenluiders;*
- b) Een melding van een vermoeden van een integriteitsschending;*
- c) Een melding van benadeling die een medewerker ondervonden heeft, als die benadeling volgens de medewerker in hoofdzaak voortkomt uit het feit dat deze een melding als bedoeld onder a of b heeft gedaan.*

Toelichting

Zie (de toelichting op) artikel 1 voor de definities van de begrippen “misstand” en “integriteitsschending”. Meldingen kunnen betrekking hebben op de relatie tussen medewerkers onderling, maar ook op de relatie tussen de medewerker en een leidinggevende. Bij onevenredige druk van leidinggevendens kan sprake zijn van een integriteitsschending of ongewenste omgangsvorm. Artikel 5 lid 2 beschrijft de ondersteuning in dat geval.

Artikel 5 (Bevoegdheden Commissie) lid 2

Een melding wordt niet in behandeling genomen, indien het betreft:

- a) Een melding van een integriteitsschending die tot de bevoegdheid hoort van de Integriteitscommissie voor het ministerie van Justitie en Veiligheid of de Commissie Sociale Veiligheid en Integriteit Financiën of de kwestie reeds bij een van deze commissies, dan wel bij een andere soortgelijke integriteitscommissie waarin door de werkgever of deelnemende organisatie is voorzien, in behandeling is of is geweest.*
- b) Een klacht over ongewenste omgangsvormen die kan worden behandeld door de Rijksbrede Klachtencommissie Ongewenste Omgangsvormen en/of bij de organisatie waar de melder werkzaam is, tenzij het gaat om een melding (en dus niet een klacht) over ongewenst gedrag. Indien een melding over ongewenste omgangsvormen ontvangen wordt die zowel als een klacht als integriteitsschending aangemerkt kan worden, wordt de melder geïnformeerd over de mogelijkheden van het herformuleren of splitsen van de melding. Het heeft de voorkeur dat een melding bij één Commissie wordt behandeld.*
- c) Een melding die betrekking heeft op de rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel c van de Wet op de rechterlijke organisatie.*

Toelichting

Het integriteitssysteem is rijksbreed op uiteenlopende wijze vormgegeven. Er zijn meldvoorzieningen voor medewerkers toegankelijk binnen elk ministerie. De toegang tot de Commissie is aanvullend op deze bestaande meldvoorzieningen. Andere meldvoorzieningen kunnen ook bevoegd zijn tot het behandelen van een melding. Dat geldt in ieder geval voor de integriteitscommissies van het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Financiën en de Rijksbrede klachtencommissie ongewenste omgangsvormen. Als dat het geval is, of als de melding bij de organisatie van de melder in behandeling is of is geweest, neemt de Commissie deze melding niet in behandeling.

Een melding bij de Commissie kan zowel aspecten van een klacht over ongewenste omgangsvormen als aspecten over een vermoeden van een integriteitsschending betreffen. De formulering van de melding of klacht kan hierbij het verschil maken. De Commissie informeert over de mogelijkheden van het herformuleren of splitsen van de melding. Indien sprake is of blijft van een klacht, kan de Commissie de klacht, na beoordeling, doorverwijzen naar de Klachtencommissie Ongewenste Omgangsvormen.

Een melding die betrekking heeft op de magistratuur van de rechterlijke macht wordt niet door de Integriteitscommissie in behandeling genomen, vanwege (het waarborgen van) de onafhankelijkheid van de rechtspraak.

Artikel 5 (Bevoegdheden Commissie) lid 3

De Commissie heeft, op basis van de aard van de aangedragen feiten en omstandigheden van de melding, een eigenstandige bevoegdheid om te besluiten of een melding al dan niet inhoudelijk wordt behandeld, wordt doorverwezen en/of advies wordt gegeven aan de melder of de desbetreffende ambtelijke organisatie(s);

Toelichting

De toegang tot de Commissie is aanvullend op bestaande meldvoorzieningen. In bepaalde gevallen valt in te denken dat een melding bij een andere voorziening laagdrempeliger, adequater of sneller kan worden behandeld. Elke melding bij de Commissie zal daarom worden beoordeeld en in samenspraak met de melder zo nodig worden doorverwezen naar de meest passende voorziening voor de voorliggende kwestie.

Artikel 5 (Bevoegdheden Commissie) lid 6 en 7

- 6. Een anonieme melding van een vermoeden van een integriteitsschending of vermoeden van een misstand kan bij de Commissie worden ingediend door de melder, vertrouwenspersoon of professionele rechtsbijstandverlener. De anonieme melding wordt altijd geregistreerd zodat deze door de Commissie betrokken kan worden bij de jaarlijkse verantwoording en indien nodig bij haar signaalfunctie.*
- 7. Indien de melder een vertrouwelijke melding over een vermoeden van een integriteitsschending wil doen, dan dient dit rechtstreeks bij de Commissie of via de vertrouwenspersoon of professionele rechtsbijstandverlener te lopen. Na ontvangst en registratie van deze vertrouwelijke melding, beoordeelt de Commissie of de melding onderzocht kan worden en op welke wijze communicatie met de melder onderhouden kan worden.*

Toelichting

De melding kan anoniem gedaan worden. Dat betekent dat alleen de persoon die de melding doet, of een vertrouwenspersoon die de melding namens de melder indient, de identiteit van de melder kent en deze informatie vertrouwelijk behandelt zonder de identiteit van de melder bekend te maken aan anderen, inclusief de Commissie. De melding kan ook vertrouwelijk gedaan worden waarbij de identiteit van de melder bekend is bij de Commissie, maar niet verder wordt verspreid.

Indien anonieme meldingen niet (kunnen) worden onderzocht, kunnen zij wel een indicatie geven van wat er speelt in een organisatie. De Commissie zorgt daarom voor registratie van de anonieme meldingen en onderneemt indien nodig direct actie richting de organisatie. De registratie van anonieme meldingen wordt betrokken in de jaarlijkse verantwoording zoals bedoeld in artikel 16 van dit Reglement. Indien de Commissie hier aanleiding toe ziet dan wel herhalingen of een trend signaleert, stelt zij hier de hoogste leidinggevende binnen een organisatie van op de hoogte, waarbij de privacy van de melder wordt beschermd.

Een anonieme melding van een vermoeden van een misstand wordt door de Commissie onderzocht (o.g.v. komende AMvB inzake de Wet bescherming klokkenluiders).

Waar mogelijk neemt de Commissie, al dan niet via de vertrouwenspersoon/advocaat, contact op met de anonieme melder, voor een gesprek over de reden waarom de melder anoniem wenst te blijven. Het is ten slotte belangrijk dat de anonieme melding onderbouwd kan worden en dat gezamenlijk wordt gekeken naar passende opvolging.

Artikel 6 (Beoordeling Commissie) lid 1

De Commissie beoordeelt wat de meest passende opvolging van een melding is en of een melding door de Commissie dient te worden onderzocht. De Commissie betreft in deze overweging in ieder geval:

- *of de melder op het moment van de gedraging(en) die de melding betreft voor één van de deelnemende organisaties werkte;*
- *de Commissie beoordeelt de ontvankelijkheid van de melding aan de hand van de in dit reglement gestelde eisen;*
- *de aard en ernst van de melding;*
- *de mogelijkheid om feiten en omstandigheden vast te kunnen stellen en/of te kunnen onderzoeken;*
- *de tot dan toe al ondernomen activiteiten binnen de eigen organisatie naar aanleiding van de melding;*
- *of (dan wel welke) onderdelen van de melding tot de bevoegdheid van een andere commissie of de Integriteitscommissie voor het ministerie van Justitie en Veiligheid of de Commissie Sociale Veiligheid en Integriteit Financiën behoren;*
- *of de kwestie niet bij een andere commissie, een daartoe bevoegde organisatie of de organisatie van de melder in behandeling is of is geweest.*

Toelichting

De Commissie treedt in overleg met de melder en/of de vertrouwenspersoon en/of professionele rechtsbijstandverlener om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de melding af te handelen.

Artikel 6 (Beoordeling Commissie) lid 2

Indien de Commissie van oordeel is dat de melding geen onderzoek door de Commissie rechtvaardigt, informeert de Commissie, met redenen omkleed, de melder of -of indien aan de orde bij een anonieme of vertrouwelijke melding- de vertrouwenspersoon of de professionele rechtsbijstandverlener.

Toelichting

Als de Commissie besluit dat de melding niet voldoende grond biedt voor verder onderzoek, dan informeert ze de melder of -indien aan de orde- de vertrouwenspersoon of de professionele rechtsbijstandsverlener over dit besluit en de redenen daarvoor.

Artikel 6 (Beoordeling Commissie) lid 3

De Commissie kan de melder met instemming van de melder doorverwijzen naar een andere commissie of organisatie die, gelet op de aard van de melding, bevoegd is of waar de kwestie laagdrempeliger, adequater of sneller kan worden behandeld.

Toelichting

Als de Commissie van mening is dat een melding beter behandeld kan worden door een andere voorziening of commissie die beter geschikt is voor de aard van de melding, kan de Commissie -na overleg en met instemming van de melder- ertoe overgaan om de melding door te verwijzen naar die andere meldvoorziening of commissie. Dit kan zijn omdat die voorziening of commissie meer expertise heeft op het specifieke gebied van de melding. De Commissie behandelt geen meldingen die al door een andere meldvoorziening, commissie of daartoe bevoegde organisatie zijn behandeld. Het doel is om ervoor te zorgen dat elke commissie zich bezighoudt met zaken waarvoor ze specifiek is ingesteld, en om dubbel werk te voorkomen.

Artikel 6 (Bevoegdheden Commissie) lid 4, aanhef en onder a

Indien de Commissie van oordeel is dat een ontvangen melding verder onderzoek rechtvaardigt:

- a) Stelt zij de melder en respectievelijk de hoogst leidinggevende van de melder, in kennis van de beslissing om de melding te onderzoeken en van de termijn waarbinnen de Commissie verwacht dit onderzoek af te ronden;*

Toelichting

Als de melding wordt behandeld door de Commissie wordt de hoogst leidinggevende erop voorbereid dat een reactie gevraagd zal worden op het rapport en eventuele personele of organisatorische acties.

Artikel 6 (Bevoegdheden Commissie) lid 4, aanhef en onder b

Indien de Commissie van oordeel is dat een ontvangen melding verder onderzoek rechtvaardigt:

- b) Voert zij door analyse van dan bekende feiten en omstandigheden zelfstandig feitenonderzoek uit naar de melding dan wel schakelt de Commissie (met instemming van de melder) ter zake deskundige onderzoekers in om het onderzoek te doen om vervolgens de feiten en omstandigheden aan de Commissie aan te reiken in een rapport van bevindingen;*

Toelichting

Het besluit van de Commissie om deskundige onderzoekers in te schakelen van binnen de eigen organisatie, buiten de organisatie maar binnen de Rijksoverheid of buiten de Rijksoverheid, zal gebaseerd zijn op wat noodzakelijk is voor het efficiënt, effectief en deskundig uitvoeren van het onderzoek. Daarbij worden de belangen van de melder en/of degene die de melder bijstaat in acht genomen. De instemming van de melder is van groot belang voordat verdere stappen worden ondernomen.

Artikel 7 (Calamiteitenprocedure) lid 1

- 1. In urgente situaties is bij deze Commissie ook een calamiteitenprocedure mogelijk. Dit betreft integriteitssituaties die direct gerelateerd zijn aan het werk, zoals een acute maatschappelijke misstand, ernstige druk of ernstige ongepaste bejegening en grensoverschrijdend gedrag. Het is aan de werknemer om aannemelijk te maken dat sprake is van een acute situatie die geen uitstel duldt. De commissie zal de gemelde kwestie onderzoeken en behandelen, waarbij indien nodig direct actie wordt ondernomen richting de hoogst leidinggevende van de organisatie, om de veiligheid en het welzijn van de meldende werknemer te borgen.*

Toelichting

Indien de Commissie van oordeel is dat sprake is van een urgente situatie dan is zij bevoegd om, indien nodig, direct actie te ondernemen richting de hoogst leidinggevende van de organisatie. Dit betreft integriteitssituaties die direct gerelateerd zijn aan het werk, zoals een acute maatschappelijke misstand, ernstige druk van leidinggevend en/of ernstige ongepaste bejegening van de medewerker.

Artikel 7 (Calamiteitenprocedure) lid 2

Indien de melding een secretaris-generaal (of hoogst-leidinggevende) betreft dan zal de minister van het betreffende ministerie de melding op de hoogte gebracht worden.

Toelichting

Indien de melding ziet op (een) gedraging(en) van een secretaris-generaal, wordt de minister van het desbetreffende ministerie in dit reglement aangemerkt als hoogst leidinggevende. De

secretaris-generaal kan als gebruikelijk hoogste leidinggevende namelijk niet over zijn of haar eigen situatie beslissen.

Artikel 8 (Inwinnen van inlichtingen en medewerkingsplicht ambtenaren) lid 2

De werkgevers die onder de reikwijdte van de Commissie vallen, verlenen de Commissie de verlangde medewerking binnen de van toepassing zijnde wettelijke kaders. De Commissie krijgt toegang tot alle informatie die zij nodig heeft onder voorwaarde van de daarvoor geldende regels en procedures, binnen de van toepassing zijnde wettelijke kaders en met inachtneming van het in artikel 13 vijfde lid, bedoelde protocol. De verlangde medewerking kan nooit betrekking hebben op zaken rakend aan de ambtsuitoefening van de rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast.

Toelichting

Informatie die als staatsgeheim is gerubriceerd kan niet worden verstrekt aan de Commissie. Dergelijke informatie valt onder strikte regelgeving om de nationale veiligheid te beschermen. Daarnaast moet ook rekening gehouden worden met personeelsvertrouwelijke informatie. Deze dient te worden beschermd om de privacy en rechten van individuen te waarborgen. Uitwisseling van gegevens vindt alleen plaats in overeenstemming met de AVG.

Artikel 11 (Secretariaat) lid 4, laatste gedachtestreepje

Het secretariaat heeft, onder gezag van de Commissie, in ieder geval de volgende taken:
- *Draagt zorg voor een goede dossiervorming, opslag daarvan en archivering.*

Toelichting

Goede dossiervorming betekent het correct vastleggen van relevante informatie en het veilig bewaren van zowel fysieke als digitale documenten. Archivering omvat het gestructureerd organiseren en behouden van documenten voor langere tijd. Organisaties moeten voldoen aan de Archiefwet door documenten adequaat te bewaren en vernietigen, terwijl de AVG de bescherming van persoonsgegevens regelt, waaronder veilige opslag en verwerking.

Artikel 12 (Samenstelling, benoeming, ontslag) lid 1

De Commissie bestaat uit:

- a. een voorzitter, tevens lid; en*
- b. vier leden; waarvan één lid wordt benoemd als plaatsvervangend voorzitter.*

Toelichting

De voorzitter en de leden hebben zitting op persoonlijke titel en oefenen hun functie uit zonder last of ruggespraak.

Artikel 12 (Samenstelling, benoeming, ontslag) lid 2

De benoeming van de voorzitter en leden geschiedt, behoudens tussentijds ontslag, voor de duur van maximaal vier jaren. De benoeming kan eenmalig worden verlengd met nog eens maximaal vier jaren. Voorkomen moet worden dat de benoemingstermijn van de voorzitter en leden tegelijkertijd afloopt.

Toelichting

Bij de eerste benoeming van de Commissie wordt de helft van de leden voor 3 jaar benoemd en de andere helft voor 4 jaar. Op deze manier wordt dakpansgewijs vervangen waardoor de continuïteit in kennis en ervaring van de Commissie zoveel mogelijk wordt geborgd.

Artikel 12 (Samenstelling, benoeming, ontslag) lid 8

De voorzitter en de overige leden kunnen wegens ongeschiktheid, of op andere zwaarwegende gronden worden geschorst en ontslagen door de minister van BZK. De minister neemt de beslissing hierover nadat hierover overeenstemming is in het SOR.

Toelichting

De voorzitter en leden kunnen uit de Commissie worden ontslagen indien zij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van het werk als commissielid voldoen. Dit kan bijvoorbeeld ook het geval zijn als zij op ernstige wijze zijn tekortgeschoten of indien er sprake is van een ernstig belangenconflict.

Deze bevoegdheid wordt alleen door de minister van BZK gebruikt indien is gebleken dat er sprake is van gedragingen of nalatigheden die niet in overeenstemming zijn met de eisen die conform de door het SOR en de minister van BZK vastgestelde profielschets aan de voorzitter of leden kunnen worden gesteld dan wel indien de goede taakuitoefening van de Commissie redelijkerwijs niet langer is verzekerd.

Artikel 13 (Kaders werkwijze Commissie) lid 3

De commissie kan aan de melder gemotiveerd voorstellen om - na instemming van de melder - ter zake een deskundige (lokale) onderzoeker of bureau in te schakelen. Daarbij kan de Commissie eerst een of meerdere onderzoeker(s) of bureau(s) van de organisatie van de melder of een niet bij de melding betrokken rijksorganisatie overwegen, alvorens een externe onderzoeker of bureau vallend onder de mantelovereenkomst in te schakelen. Dit is afhankelijk van de aard en inhoud van de melding. De Commissie motiveert haar besluit voor de keuze van een onderzoeker in het eindrapport. De verantwoordelijkheid voor de uitbestede werkzaamheden (waaronder privacy en vertrouwelijkheid) blijft bij de Commissie.

Toelichting

De Commissie dient in de bespreking met de melder en bij de te maken keuze voor een onderzoeker of bureau rekening te houden met de onafhankelijkheid en doelmatigheid. In het bijzonder dient de Commissie te overwegen of onderzoekers van de organisatie kunnen worden ingezet ingeval van een melding bij, vanuit of over een buitenlandse post van de organisatie, gezien de specifieke en organisatie gebonden expertise die in dat geval noodzakelijk is.

Artikel 13 (Kaders werkwijze Commissie) lid 6

De Commissie bepaalt op welke wijze en wanneer zij melder, betrokkene, de hoogst leidinggevende en betrokkene(n) op de hoogte houdt van het proces en de procedure. In ieder geval ontvangt de melder binnen zeven werkdagen na de melding een ontvangstbevestiging en binnen een termijn van maximaal drie maanden na verzending van de ontvangstbevestiging van de melding informatie over de beoordeling en voor zover van toepassing de opvolging van diens melding (feedback).

Toelichting

Onder betrokkene(n) wordt begrepen de medewerker waar het onderzoek zich op richt of mogelijk gaat richten en getuigen. De genoemde termijn van zeven dagen en de redelijke termijn van drie maanden (na verzending van de ontvangstbevestiging van de melding) zijn conform de termijn genoemd in artikel 2, tweede lid, van de Wbk.